ТАРЯАГАА ҮДЭР ҺҮНИГҮЙ СОХИХО, ТАҺАЛГАРЯАГҮЙ ТУШААХА!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 195 (4831)
ПЯТНИЦА
ОКТЯБРИИН 5
1945 он

Сэн 20 мүгэн

Тариахуряалгаар Яруунын, Заиграйн, Бичурын, Прибайкальска, Баргажанай, Кударын аймагууд һүүл шэрэжэ ябана. Хэжэнгын, Яруунын, Зэдын, Кударын, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагууд намарай тарилгын түсэбые таһалдуулба.

Саашадаа энээнииe тэсэхээр бэшэ!

Намарай пар хахалалга таһалдажа байна

Манай республикын газар таряаланай болбол агрономическа ухаанай ба түрүү дүршэлэй ёһоор ябуулагдаха ёһотой. Энээнииe ВКП(б)-гэй ЦК өөрынгөө февралиин 3-най тогтоол соо эреэ һэн. Энээндэ намарай пар хахалалга болбол айхабтар ехэ ухаа шанартай юм. Намар хахалагдаһан газар шииг нойто шэнгээсэтэй ба буртаг үбһэндэ дарагдадаггүй байна. Тиимэ дээрэһээ иимэ газарта таригдаһан тарян һайнаар болбосоржо, үндэр ургаса абахын үнэһэ һуури табижа үгэдэг байһаниинь мэдээжэ.

Энээнииe һайтар ойлгоһон зарим колхозууд тарияхуряалга ба тушаалгын халуун хүдэлмэринүүдэй хажуугаар забһар оложо намарай пар хахалалга дээрэ зарим хүсэеэ табиһан байха юм. Тэрээнэйгээ ашаар хойто жэлдэ үндэр һайн ургаса абаха аргатай болож байна. Иимэ түрүү колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол колхозойнгоо саашанхи хүгжэлтые холо харадаг, гансахан мүнөөдэрэй бэшэ, харин үглөө нүгөөдэрэй байдалые урид бодомжолон харадаг зон гээшэ. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд намарай пар хахалалгын түсэбые заатагүй дүүргэхын тулада бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэдэг, пар хахалалга дээрэ ябаһан хүнүүдые үдэр һүнигүй хүдэлгэдэг, бороо хуратай үдэрнүүдтэ бусад колхозниигуудые эльсүүлдэг байха юм. Иигэһэнэйнгээ ашаар тарияанай шухала хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулхын хажуугаар мүн намарай пар хахалалгые һаһала һайнаар ябуулна.

Гэбэшье олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд пар хахалха тухай хооһон үгэ гаргажа, юушье хэдэггүй байха юм. Энээнэй гэмээр республика дотор намарай пар хахалалгын түсэб таһалдахын түйлдэ хүрөөд байна. Октябриин 1-нэй мэдээгээр республика дотор намарай пар хахалха түсэб миил 9,8 процент болоод байна. Эндэ илангаяа Бичурын аймаг, Зэдын, Мухаршэбэрэй, Түнхэнэй, Байкало-Кударын, Заиграйн ба бусад хэдэн аймагууд жэгшүүритэй муухайгаар гээгдэбэ.

Энээн дээрэһээ харахада, түс аймагуудай партийна, советскэ ба газартаряалангай органууд намарай пар хахалха шухала хүдэлмэрииe оройдоо мартажархиһан болоно.

Зэдын аймагта энээнииe мартаагүй һаа мүнөө хүртэр яахадаа миил 191 га намарай пар хахалагдаха байгааб? Зүгөөр хүдэлмэриингөө хүсые хүдөө ажалай бүхы хүдэлмэринүүд дээрэ эртээнһээ хойшо зүбөөр хубаарилан эмхидхэжэ шадаа һаа, ерэхэ жэлэй ургасын хойноһоо бишииханшье һаналаа табяа һаа намарай пар хахалалгые иигэжэ муухайгаар таһалдуулхагүй байгаа.

Пар хахалалгые тарияхуряалга ба тушаалгын һүүл болтор хойшолуулха гэһэн зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд ехэхэн алдуу хэнэ гээшэ. Дээрэхи аймагуудай энэ хэрэгтэ гэтэлдэһэн ябадалые энээгээр лэ тайлбарилжа болоно.

Мүнөө республикын партийна, советскэ ба газартаряалангай органуудай ойрын зорилго болбол намарай пар хахалалга дээрэ тохёолдоһон айхабтар ехэ гэгдэлые үгэ дуугүйгөөр усадхаха ябадалда болоно. Пар хахалалгын нарин хатуу график зохёожо, тэрээнэй үдэр бүриин дүүргэлтые тон шангаар хяналжа байха, колхозууд доторой бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ, пар дээрэ ябаһан тракторнуудые үдэр һүни илгадвүйгөөр хүдэлгэхэ шухала. Иигээгүй һаа намарай пар хахалалгые бүри мүһэн таһалдуулжа, хойто жэлэй ургасада хоро хүргэхэ болоно.

Тиихэ зуураа хүдэлмэриин шанар гээшые онсо наринаар сахиха шухала. Яаралаар хэхэдэ муу юумэ бүтэдэг. Тиимэ дээрэһээ яараабди гэжэ хооһон тоо намнаад гүйхэнөөр хахалха, забһартайгаар эреэлүүлжэ хахалха ябадалнуудые гаргагшадтай эрид шууд тэмсэхэ ёһотой.

Бидэнэр жэл бүхэндэ тарияанай ургасые һайжаруулха тухай хаахаанагүй хөөрэлдэдэг байнабди. Олонхи аймагуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд намарай парай ашa туһатай байһан тухай хэнһээшье шангаар хашхаралдадаг заптай. Харин энээнээ бодото хэрэгүүд дээрэ харюулахые оролдодоггүй. Тэрээнһээ гадна, намарай пар хахалха ябадал үлүү юумэ гээшэ гэхэ хэбэртэйгээр аман соогоо дуу гарадаг хүнүүд бии. Иимэнүүд хүнүүд үсөөншье һаа, тэдэнэй энэ һаналын тон буруу, гүрэн түрэдэ харша зүйл болоно. Иимэ тааругүй ябадалнуудтай большевистскэ ёһоор эрид шууд тэмсэхэ гээшэ бүхы партийна организацинуудай нэгэн шухала зорилго мүн.

Октябрь һара гаража ерэбэ. Намарай пар хахалгын хүдэлмэринүүдые эрид шангадхаха саг тулаа. Пар хахалха гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхын тулада, хамагай түрүүн, тарияхуряалгын хүдэлмэринүүдые мэнэ гэһээр дүүргэхэ ушартай. Тиигэжэ сүлөөржэ ерэһэн бүхы трактор ба моридые тэрэ дарыдань пар хахалалга дээрэ табижа, тракторист ба плугша бүхэндэ сезонно даалгабари үгэжэ, хүн бүхэндэнь тусхай таһалагдаһан газар ба тэрээнээ хахалжа дүүргэхэ болзор тогтоохо зайлашагүй. Пар хахалалга дээрэ табигдаһан тракторист гү, али плугшые сезонно даалгабаряа дүүргээгүйдэнь ондоо ямаршье хүдэлмэридэ табижа болохогүй.

Хойто жэлдэ үндэр баян ургаса ургуулха гэжэ хүсөөл һаа иимэ яаралтай хэмжээ ябуулгануудые бодото хэрэг дээрэ ябуулха уялгатайбди. Намарай пар хахалалгые хэды шэнээн ехээр ба һайнаар үнгэргэнэбди, тэды шэнээн һайн ургаса ерэхэ жэлдэ абаха байнабди гэжэ колхозник бүхэндэ дахин дахин ойлгуулха шухала. Энээндэ манай хүдөөгэй агитаторнууд ехэхэн хүдэлмэри ябуулха ёһотой.

Намарай пар хахалалга дээрэ социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тракторист ба плугша бүхэнэй дунда урилдаа хэхэ, пар хахалалга дээрэхи түрүүшүүлые урмашуулха бүхы хэмжээнүүд мүн лэ абтаха ёһотой.

1946 он болбол дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түрүүшын жэл болохо юм. Энэ жэлдэ бүхы арадай ажахыда, мүн хүдөө ажалда ехэхэн дэбжэлтэ хэгдэхэ байна. Энэ жэлдэ үндэр ургаса түйлаха гээшэ хүдөө ажалай талаар дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ябадал тээшэ нэгэн ехэ алхам болохо юм. Тиимэ тулада намарай пар хахалалгын түсэбые заатагүй дүүргэхэ ёһотойбди.

Республикын бүхы колхозниигууд! Намарай пар хахалалгые тон түргэнөөр ябуулагты.

Ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса түйлахын түлөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр тэмсэе!

Геройнорой уулзалга

ШОСТКА (Сумска область), октябриин 1. (ТАСС). Алдарта лётчик, гурба дахин Советскэ Союзай Герой болоһон Иван Кожедуб Ображеевкэ гэжэ түрэл нютагтаа гурбан үдэр соо айлшалба. Эндэ герой өөрынгөө багша Нина Васильевна Базилевичтэй уулзаба. Тэрэ багша өөрынгөө һурагшые 7-тойһоонь хойшо мартанагүй.

Удэшэлгын баяр дээрэ хани нүхэд—Советскэ Союзай гурба дахин Герой Кожедуб ба Советскэ Союзай геройнор—Бочок (Ображеевкын), Петренко ба Капитанов (Шосткаһаа) уулзабад. Тиигээд Иван Кожедуб болбол Агаарай-Сэрэгэй Академидэ һурахаар Москва оробо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б. М. Үнэнэй» октябриин 2-ой номерто).

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

19. РЕХОВСКАЯ Ирина Ивановнае—Баргажанай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
20. СКОСЫРСКАЯ Ольга Александровнае—Баргажанай аймагай, «Красный октябрь» колхозой колхозница.
21. СОЛОМИНСКАЯ Наталья Васильевнае—Баргажанай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
22. ТЕРЕНТЬЕВА Анисья Борисовнае—Баргажанай аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
23. ЦИВИЛЕВА Соломанида Иннокентьевнае—Баргажанай аймагай, Хилган тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
24. ЧИРКОВА Ирина Васильевнае—Баргажанай аймагай, Елкино деревниин гэрэй эзэн эхэнэр.
25. ЧИМИТ-ЦЫРЕНОВА Эржима Аксаевнае—Баргажанай аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
26. ЧЕРНЫХ Мария Ивановнае—Баргажанай аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
27. ШЕЛКОВНИКОВА Анна Иосифовнае—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. БОЯНТУЕВА Дулсание—Баргажанай аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ВОРОНОВА Евдокия Титовчае—Баргажанай аймагай, Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ВОРОНИНА Евдокия Петровнае—Баргажанай аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ГАСЬКОВА Хавронья Фёдоровнае—Баргажанай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. ИВАНОВА Антонида Иннокентьевнае—Баргажанай аймагай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. КОКОРИНА Анна Николаевнае—Баргажанай аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. КОЛМАКОВА Александра Константиновнае—Баргажанай аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. КОЛМАКОВА Варвара Кузьминичнае—Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. КОЛМАКОВА Мария Васильевнае—Баргажанай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
10. КОЛМАКОВА Матрёна Захаровнае—Баргажанай аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
11. КО-О-ХО Екатерина Спиридоновнае—Баргажанай аймагай, Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
12. МОЛЧАНОВА Анфиза Александровнае—Баргажанай аймагай. Нестериха деревниин гэрэй эзэн эхэнэр.
13. МОЛЧАНОВА Мария Алексеевнае—Баргажанай аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. МОЛЧАНОВА Татьяна Фёдоровнае—Баргажанай аймагай, Нестериха тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
15. МИСЮРКЕЕВА Елена Ивановнае—Баргажанай аймагай, Бодон тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
16. МИХАЙЛОВА Евдокия Тихоновнае—Баргажанай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ЗАИГРАЙН АЙМАГ

Гээгдэгшэдые түрүүшүүлэй зэргэдэ татаха

ЗАИГРАЕВО, **(Телефоноор абтаба)**. Дабаатын сомоной «Улаан Эрхириг» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжиев, парторганизациинь секретарь нүхэр Галсанов) социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууриа алданагүй. Октябриин 1-эй мэдээгээр, 844 центнер таряа талха гүрэндөө уялгата ёһоор тушааха байһан аад, 620 центнер тушааба. Тус колхозой эрэгтэй эмэгтэй члენүүд болбол байгша оной октябриин 5-да таряа тушаалгаяа 100 процент заатагүй дүүргэхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр һүни үдэрые мэдэнгүйгөөр ажалланад.

Тэрэшэлэн Доодо-Илькын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз таряа тушааха түсэбөө үглөө нүгөөдэрһөө дүүргэхэ болоод байна. 241 центнер тушааха түсэбтэй байһаншье һаа, мүнөө 220 центнер тушаанхай. Бэгонихоноор хэлэхэдэ таряа тушаалга дээрэ нэрлэгдэһэн колхозууд түрүүлжэ ябаха юм. Тус колхозууд хадаа өөһэдынгөө достойрой арга-боломжые таряа хуряалга болон сохилго дээрэ бүримүһэн хэрэглэжэ шадаһанайнгаа ашаар иимэ амжалтануудые түйлаба гэхэдэ зүйтэй байна.

Ороһото культурануудай хуряалгые үндэр темпэтэйгээр ябуулжа байһан колхозой тоодо «Интернационал» хүдөө ажалай артелиие оруулхада болоно. Юундэб гэхэдэ, энэ колхозойхид социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, таряахуряалгын хүдэлмэриие эмхитэй гуримтайгаар ябуулжа шадаһан дээрэһээнь һүүлэй мэдээгээр таряахуряалгынгаа түсэбые 90 гаран процент дүүргэбэ.

Гэбэшье аймагай колхозуудай олонхинь таряахуряалга, сохилго болон тушаалгаар гүнзэгы гээгдэлдэ ороод байна. Жэшээлхэдэ, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоз таряахуряалтын хүдэлмэриие обор нобшоор ябуулжа, мүнөө түсэбөө арайхан гэжэ 40 процент дүүргээ. 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхоз ороһото культурануудые хуряаха түсэбөө миил 37 процент дүүргэжэ, бүхы аймаг соогоо ехээр гээгдэнэ. Тус колхозуудай правленинүүд болон партийна эхин организацинууд болбол гээгдэнги байдалаа усадхаха тушаа бодото хэмжээ ябуулгануудые абадаггүй, өөһэдынгөө уялгада тон харюусалгагүйгөөр хандадаг заншалтай байха юм.

Һүүлэй мэдээгээр аймагай колхозууд таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 20, 4 процент дүүргэөд байхань саашадаа яахадаашье тэсэмээр бэшэ гээшэ. Тиимэһээ колхозуудай правленинүүд, партийна эхин организацинууд болон сельскэ ба сомонуудай Соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болбол энэ гээгдэнги байдалаа ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха тушаа гол анхаралаа табиха үүргэтэй.

Түбхын түрүүндэ, партийно-политическэ ба ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэн ниитэ колхозниигудай дунда өрхилжэ, тэдэнэрэй мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь халуун туһаламжа үзүүлхэнь зайлашагүй.

Р. САФРОНОВ,—ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДААР ТАРЯАХУРЯАЛГА БА НАМАРАИ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной октябриин 1.

Аймагууд	Ороһото культурануудые хуряаха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Намарай тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Түнхэнэй	97,6	38,9
Закаменай	97,4	46,6
Тарбагатайн	97,1	84,4
Иволгын	94,2	95.0
Сэлэнгын	92,7	100.0
Байкало-Кударын	90,8	63,1
Хэжэнгын	90,7	4,2
Кабанскын	87,5	92,8
Кяхтын	85,9	—
Хоринн	85,2	50,1
Мухаршэбэрэй	81,3	40,2
Зэдын	80,1	24,0
Ториин	78.1	87,5
Курумканай	77,7	—
Кударын	76,2	38.0
Баргажанай	73.0	56,0
Прибайкальска	70,5	55,6
Бичурын	70.1	79,2
Заиграйн	69,7	46,8
Яруунын	62,4	4,7
Хамта.	82.6	53.6

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Эдэ колхозууд юундэ гээгдэнэб?

Һаяхан ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой бюро ба ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй исполком болбол колхозно полинууд дээрэхи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые энэ оной сентябриин 20-ой мэдээгээр хаража үзөөд, Куйбышевэй, Тельманэй болон «Красный Чикой» колхозуудые мүрысөөндэ илажа ябана гэжэ тоолоһон байгаа.

Гэхэ зуура, тус аймагай зарим колхозууд социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон уялгануудаа тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ, бүхы аймагаа гэдэргэнь татажа байха юм. Жэшээлхэдэ, «Большевик» колхоз таряахуряаха түсэбөө миил 56,1 процент дүүргээ. «Улаан Темник» артель—64,6 процент, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 54,0 процент болон «Коммунизм» гэжэ артель 45,8 процент түсэбөө дүүргээд, аймаг соогоо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эгээн һүүлшын һуури эзэлжэ ябана.

Партиин айком ба аймисполком болбол иигэжэ хэлэһэн үгэлөө хүрэдэггүй колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ хатуу хэмжээ абаха ёһотой.

С. ГАРМАЕВ.

Хүндэлэлэй доска

ВКП(б)-гэй АЙКОМУУД БА АЙМГҮЙСЭДКОМУУДАЙ ЗУУРШАЛГААР ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКАДА ГЭШЭГДЭБЭ

12. Закаменай аймагай **«Коминтерн»** колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Дашиев**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Цыренов**)—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые 100 процент дүүргээд, Илалтын фонддо 300 пүүд таряа оруулха уялга абаһан аад, сентябриин 26-да тэрээнһээ 170 пүүдынь тушааба.
13. **Ленинэй** нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Дмитриев**)—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.
14. Санагын сомоной **Сталинай** нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Бимбаев**, парторганизациинь секретарь нүхэр **Цыденов**)—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.
15. **«Улаан-Таряачин»** колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Данзаков**)—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

Хэжэнгын колхозууд гээгдэжэ ябана

ХЭЖЭНГЭ. **(Телефоноор абтаба)**. **Манай аймагай колхозуудаар орооһото культурануудай хуряалга хурдан темпэтэйгээр ябуулагдана.** Һүүлэй мэдээгээр эндэхи колхозууд таряахуряалгын түсэбые 90 гаран процент дүүргээд байха юм. Кировэй, Молотовой, Сталинай нэрэмжэтэ болон «Коминтерн» колхозууд ороһото культурануудай хуряалгые бүримүһэн дүүргэжэ, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлбэшье һаа, таряа тушаалгаар гүнзэгы таһалдабарида ороод байна.

Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз арайхан гэжэ 50 центнер гүрэндөө тушаагаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхоз болбол 2.200 центнер таряа тушааха байһан аад, оройдоо 170 центнер бэлэдхэлэй пунктда абаашаба. Тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ болон «Коминтерн» колхозууд таряа тушааха түсэбөө 15—20 процент дүүргээд, бүхы аймаг соогоо гээгдэжэ ябанад. Тус аймагай колхозууд бүхы дээрээ таряа тушааха түсэбөө миил 10.6 процент дүүргээд байха юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, Хэжэнгын аймагай колхозууд болбол бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо таряахуряалгын болон тушаалгын хүдэлмэриие болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ тон харюусалгатай ба хүндэтэй уялгануудые абаһан бэлэй. Тэд, энэ уялгаяа эндэхи колхозуудай иимэ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байхань саашадаа хэрзэргэ тэсэмээр байнаб?

Хэжэнгынхид хадаа малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн ба тэрээндээ элбэг дэлбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэһэн байха юм. Иимэ болохолоороо, эндэхи эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд болбол хүдөө ажалай бүхы хүдэлмэриие эршэмтэй шангаар ябуулха тушаа ехэхэн дүй дүршэлтэй ба арга-боломжотой байһаниинь элитэ. Зүгөөр, таряахуряалга, сохилго болон тушаалгые иимэ обороор ябуулхань тон эшүүритэй байна.

Ушар иимэһээ аймагай бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд болон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд болбол бэе дээрээ даажа абаһан социалистическэ уялгануудаа гансахан амаараа бэшэ, бодото ажалаараа бэелүүлжэ, республикынгаа бүхы аймагуудтай мүрысэхэнь зайлашагүй болоно. Социалистическэ уялгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэнь тэндэхи партийна, советскэ болон комсомольско организацинууд халуун туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй.

Советскэ Союзай һонин

100 МЯНГАН ПҮҮД САХАР

КИЕВ, сентябриин 30. (ТАСС). Украинада сахар шанаха сезон эхилжэ байна. 100 мянган пүүд сахар гаргаһан арба нэгэн предприятинууд свёкло болбосоруулжа захалаа.

Республикын колхоз ба совхозуудта 3,5 миллион центнер сахарна свёкло малтагдаа, тэрэнэй хахадынь заводуудта зөөжэ абаашагдаа.

1. 336. 000 центнер малтажа абаһан Винницкэ область түрүүлжэ ябана.

ЖЭЛ СОО 100 МЯНГАН ВЕЛОСИПЕД ГАРГАХАНЬ

РИГА, сентябриин 30. (ТАСС). «Саркена Звайгзые» гэжэ рижскэ велосипеднэ заводой дирекци хадаа ажал хүдэлмэреэ шэнэдхэжэ ба үргэлхэжэ байна. Байра байшангууд баригдажа, заводойнь цехүүдтэ шэнэ зэмсэг түхеэрэлгэ ерэжэ байна. Жэл хахадай үедэ предприятина шэнэдхэн байгуулаад байхадаа жэл соо 100 мянган велосипед гаргадаг болохо юм

Александр Невскиин түрэһэн нютагта

ПЕРЕСЛАВЛЬ-ЗАЛЕССКИЙ, (Ярославска область) октябриин 1. (ТАСС). Переславль город—ородой агууехэ патриот Александр Невскиин түрэһэн нютаг мүн.

Александр Невскиин ажабайдалай олохон событинууд Переславльтай холбоотой юм. Энээн тухай спасын эртэ урданай собор соо нээгдэһэн выставкэ хэлэжэ үгэнэ. Переславльска хизаарта амитан зоной һуужа түбхинэһэн ба тэрэ городой түүхэ болон мүн Новгородтой, Киевскэ, Владимиро-Суздальска русьтэй тэрэнэй холбоо барисаанайнь түүхэ, Александр Невскиин үедэ Переславль город экономическа, стратегическэ болон политическэ талаараа ямар удхатай байһыень тэрэ выставкэ дээрэ харуулагдана.

Мүн энэ выставкэ болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ябаһан Переславлиин сэрэгшэдэй шэн габьяа тухай хэлэжэ үгэнэ. Нэгэ витринэ дээрэ Советскэ Союзай Геройнор гвардиин майор Котюнин ба гвардиин капитан Галеев гэгшэдэй портредүүд табигдаа. Тэдэнэй сээжэн дээрэ Александр Невскиин орденууд яларна.

Тэрэ выставкые олон зон ехэ һонирхолтойгоор хаража байна.

Деподо оронгүйгөөр сүүдхэдээ 529 километр ябаба

КИЕВ, сентябриин 30. (ТАСС). Баруун-Урдахи түмэр замай Дарница гэжэ депогой машинист Петр Коробчевский гэгшэ паровозоор ябахадаа гайхамшагта ехэ амжалта түйлаба.

Тэрэ хадаа локомотивые хурданаар хүдэлгэхын ба техническэ һайнаар барижа ябахын түлөө мүрысэжэ, өөрынгөө нүхэр Михаил Якушенко ба туһалагша Зоя Турбинскаятай хамта ажаллахадаа деподо оронгүйгөөр 529 километр сүүдхэдээ ябаба.

Коробчевскиин ульгэр жэшээ дахажа, Фастовско депогой жолоошод Фёдор Котырло ба Константин Богоцкий гэгшэд сүүдхэдээ 511 километр локомотив машинаараа ябадаг болоо.

РСФСР-эй ГОРОДУУДЫЕ ТҮЛИШӨӨР ХАНГАХА ТУХАЙ ЗҮБЛӨӨН БОЛСОБО

РСФСР-эй түлишын нютагай ажауйлэдбэриин Наркомадта 1945—46 ондо городуудые түлеэ залһаар хангаха тухай асуудалаар республикын түлишын городской управленинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй суглаан болобо. Арадай Комиссарай орлогшо нүхэр Крылов элидхэл хэбэ.

—Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ,—гэжэ хэлээ,—нютаг дээрэ түлеэ залһа бэлэдхэхэ ябадал нилээд ургаба. 1940 онтой жэшээлхэдэ нүүрһэ малталга нэгэ хахад шахуу дахин, торф—26 процент, түлеэ бэлэдхэл—28 процент ехэ болоһон байна. Нүүрһэнэй шэнэ шахтанууд, торфяной предприятинууд хүдэлмэрилдэг боложо, 200-һаа үлүүтэй километр түмэр зам ба 500 километр модон харгы бариба.

Тэрэ суглаанай дүүрэхэ дээрэ Арадай Комиссар нүхэр Прокофьев үгэ хэлээ.

РСФСР-эй Совнаркомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Чесноков тэрэ суглаанда байлсаба.

ҮНГЭРЬЭН ПОХОДУУДАЙ ЗАМААР

БИ БЕРЛИНИИЕ БОМБОДОЛСООБ

Энээниие бэшэжэ эльгээhэн гвардиин младша лейтенант лётчик Цэдэн Дамбиев Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай урда тээ „Бурят-Монголой Үнэн“ газетын корреспондентээр ажалладаг байhан юм.
Редакци

1.

Номин мэтэ ногоон сэнхир огторгойдо нэгэшье үүлэгүй, нэбжэгэр hайхан, налагай дулаахан үдэшэ hэн...

Эээл ниимэ халюурама хабарай hаратай үдэшэ харьялан байгаа голой хажуудахи эрьеэр хани нидам басагантаяа ябадаг бэлэйб даа... Мүнөөшье досоо гээшэ жэгтэйл юм даа. Илангаяа фронт дээрэ ябахада элдэбын зүйлнүүд бодогдожо, hанагдахагүй юумэнүүд hанагдажа ябадаг. Үхэр буунуудай дуугаржа, үргэн ехэ талые сууряатуулан нэгэнэжэ байдаг харанхы бүрхэг үүлэтэ дайнай газарта ерээд, үе наhанайгаа зол жаргалай ямараар азалхыень hанажа байхада бэрхэшье hаа, бузар дайсанние бомбын галта хүсөөр бута сохин бүрин алилхэ гэжэ ябахадаа байха бэеэшни баатар солые омог алдараар охилhон мэтэ болодог.

Бидэнэр, хэдэн залуу фронтовой лётчигууд, дайшалхы приказ хүлеэгээд, булад мэтэ мүнгэн сагаан самолёдуудайгаа дэргэдэ байтарнай, командна пунктhаа командирай туhалагша гаража, бидэндэ: «Ерэгты» гэhэн тэмдэг үгэнэ.

—Танай захиралтаар тэдэ тэдэнүүд ерэбэбди,—гэжэ тус тустаа рапортлан соносхоод, сэхэ номгон командын гуримаар сэбэр сарюун подполковнигой урда зогсонобди. Манай Улаантугта, алдар суута авиационно гвардейскэ полкын командир гвардиин подполковник Недикарнов гэгшэ дууриhаа бодожо бидэнэр тээшэ хараад, «hуугты» гэжэ захирна. Бидэнэр планшедуудhээ картануудые ба карандашуудые гаргажа, хэлэhэн захиралтануудыень буулган бэшэхээр эрингжонобди.

Подполковник урданайхидаа оробол шэрүүбтэрхэн аад, энхэрhэв шарайгаар манние хаража.

«Бидэнэртэ манай дээдэ командовани болбол хүндэтэй ба харюусалгатай приказ үгөө» гэбэ. Таанарай үнинhөө хойшо үргэлжэ хүсэжэг хүсэл зоригоо хүсэндэнь хүргэхэ хабатнай тулаба. Фашистска Германиин бүртаг гуламта болохо Берлин городые бомбодолсохо гэhэн захиралта энэ үдэшэлэн абтаад байна. Тиимын тула таанар—залуу лётчигууд түрүүшынхеэ энэ городтой «танилсаха» байнат. Би 1941 ондо Берлиниие бомбодоhон hүнби,—гэхэ зэргээр өөрынгөө дүршэл ба ниидэhэн ниидэлгэ тухай манда хөөрэжэ үгөөд, «харгы замдаа hайн hайхапаар ябажа, харюусалтата даалгабаряа дүүргээд ерээрэйгты» гэжэ юрөөгөөд, бидэнэй гарнуудые бариба.

Бидэнэр командирай комнатоhоо гарахадаа хэды ехэ баяртай ба золтой байhанаа мэдэhэн болобошье, холын ниидэлгын хатуу шэрүүниие мүн hайнаар мэдэржэ, баруун гарнуудаа барилсажа, бата бэхеэрээ ба бодото бэсэрээ уулзахамнай болтогой гэhэндэл харалсаад өөр өөрынгөө самолёдуудта бусабабди.

Хүсэтэ бомбардировщигууд холын аянда мордохоёо мэдэhэндэл, хоёр хоёр моторнуудаа хүдэлгэжэ, хабарай hүниин агаарые хүнхинүүлэн сууряатуулна.

Минии экипаж дайшалхы приказые дүүргэхээр бэе бэлэн байhанаа соносхоод, hуури hуурнидаа hуунал. Би өөрынгөө хүхэ булад «хүлэг морие» хоёр байха шюдөөрэе шүүмжэлэн тойруулан хараад, «Зай, бидэнэрээ зам харгыда заашье баршадгүйгөөр бусаажа асараарай»—гэжэ дотороо хэлээд самолёдтоо hуунаб.

Хоёр сагаан ракета агаарта бутаржа, бидэнэрые нэгэ нэгээрээ hубаралдан нангин приказай ёhоор ниидэгты гэhэн захиралтые радиогоор соносхоно. Би гурбадахи ниидэхэ тулалаа хоёр самолёдой hуурihaa хүдэлөөд старт тээшэ ошоходо, моторнуудайгаа хүсэ шадалые дүүрэн абажа, hуурhaa хүдэлөөд ниидэлгын харгы тээшэ ябуулнам. Түрүүшын хоёр самолёдой дэгдэн ниидэhэнэй hүүлээр би дары ниидэжэ баруун зүг зүглэжэ мордобоб.

2.

Агаарта ябаhаар час хахад боложо ябынабди. 3 мянган метр дээгүүр дайсанай сэрэгүүдэй газар дээрэ орохо гэжэ пулемёдуудай хажууда hууhан найдамтай хурса мэргэн буудагшадта нягтаар хаража байгты гээд захирнаб. Хэдэхэн минутын hүүлээр № пунктые үнгэржэ немецүүдэй нютаг газарта ороод саашаа ябанамди.

hара орохо дүтэлжэ, hүниин балай харанхыда юушье харагданагүй. Би самолёдоо имагтал оньhото приборнуудай арга туhаламжаар агаарай сэхэ замаар шууд ябуулнаб. Минии туhалагша штурман Шумков гэгшэ эхэ газартайгаа радиогоор ходо хөөрэлдэжэ байна. Газарhаа элдэб захиралтанууд ерэнэ. hүүлшын радиограммын удхань иимэ: «Берлинэй райондо бархагар хара үүлэнүүд ба бороотой байхадаа болохо, бүри ойлгомжотойгоор ниидэгты».

Иимэ радиограмма болбол бултанай досоое бузар ехээр хүдэлгөө. Бороо үүлэ ба бердоhо hалхин хадаа лётчигуудай харша дайсад юм. Тиимын тула бэеэ бэхилээд, урагшаа шууд харан, шадабари хүсөө гарган hайнаар жолоодохые бодоноб. Минии гайхамшагта ба үнэн туhалагша үеын нухэр Шумков өөрынгөө уялгые хүсэд hайнаар дүүргэнэ. Тэрээндэнь досоомни уударhан мэтэ болоно.

hайн нухэр гээшэ хазаарта моринhоошье холо үлүү юм даа. Илангаяа иимэ дайнай ябадалда эрхим эрид, эб найрамдал болбол угаа ехэ удхашаантай. Василий Шумков Томск городой хүбүүн. 1944 ондо Челябинска авиационно hургуулиие дүүргээд, намhaa нэгэ hара хойно фронтдо ерэhэн байгаа. Тиигээд түрүүшын үдэрhөө хойшо манай экипажда заагдажа, минии туhалагшаар ходо ниидэhэн ба мүнөөшье намтайгаа хамта. Минии hанахада энэ нухэртэй ямаршье гал дүлэн соогуур гарабал хамагүй шэнги hанагдадаг.

3.500 метр дээрэ. бархагар бархагар хара үүлэнүүдэй заха хизаар үзэгдэжэ, захиhан радиограммын зүбынь мэдэрнэбди. Самолёдой дээшээ дэгдэн гарахань ехэ хүндэ болоно. Моторнуудайгаа хүсые ходо нэмэнэб. Бидэнэрые 4.400 метрhээ Берлиниие бомбодохот гэhэн юумэ, тиигээд 4.200 метр дээрэ гараад зорижо ябаhаар бороо дуhалжа маниие удааруулжа, жолоодоходо ехэ хүндэ болоhон байба.

45 мунутаhаа дайсан харатанай столица доромнай байха ёhотой гэжэ хөөрэлдэнэбди. Уданшьегүй: «дайсанай истребитель» гэhэн үгэ минии шэхэндэ соностожо толгойминь үhэн арзагад гэhэндэл болобо. Самолёдоо хажуу тээшэнь эрьюулэн хабсагай шэнги хүрин хүхэ үүлэн худар хоргодон ороноб. Минии буудагшад «Мессершмитын» урдаhаань гурба дахин буудаба, гуринхалhан шоно шэнги дайсанай истребитель манhaa халба hурэн арилаад, хажууда ябаhан самолёдто хам орожо унагааhандань хоро бусалан, уйлаха дуран хүрэнэ. Ямар нэгэ нухэрэй алуулшаhандань ехэ уйдажа, ягаашье хадаа яяр зольбо нохосуудай городто хүрэжэ хоёр тонно бомбоёо хүсэд мэргэнээр хаяхаб гэжэ шүдөө хабиран шууд зоринобди.

Үе—үе болоод шэрбэhэн бороогой үhан шэл кабинын сонхонуудые сэнтүүлнэ Самолёдной дээшээ гаража үгнэгүй. Эгээл эсэhэн хашан морин шэнги, энэ үндэрэй үүлэн хара баглагар үүлэн соогуур зүдхэнэ.

Үүлэнэй соорхойгоор үе—үе болоод бомбонуудай тэhэрхэнь дүлэн болоожо ялаб-ялаб гэнэ. Одоошье доромнай уймар хара Гитлерэй ордон болохо рейхстаг ба Берлин...

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ЦЭДЭН ДАМБИЕВ, лётчик, гвардиин младша лейтенант.

Полевая почта 22689

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъезд колхозой моришон Иннокентий Васильевич Мухаченков гэгшэ БМАССР-эй 25 жэлэй ойдо зорюулагдаhан сурхарбаан дээрэ орловско үүлтэрэй «Тул» гэжэ азаргаар 5.000 метр хатаргажа, 1.500 түхэригэй костюм ба 1.600 түхэриг мүнгэн шан абаhан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Моришон И. В. Мухаченков «Тул» гэжэ азаргатаяа байна.
А. Поповой фото.

ЗЭДЫНХИД МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ hУЛААР БЭЛЭДХЭНЭ

Тус аймагай олонхи колхозууд малай үбэлжэлгэдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ. Үбэлэй үедэ адууhа малдаа элбэг дэлбэг хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэhэн колхозууд эндэ байхагүй. Байгша оной сентябриин 15-ай мэдээгээр аймагай колхозууд үбhэ хуряаха түсэбөө арайхан гэжэ 22.9 процент дүүргэбэшье hаа, энэ хүдэлмэри дээрэ ажаллажа байhан колхозниигуудые абажа, ондоо хүдэлмэридэ табиhан баримтанууд бии.

Адууhа малдаа дулаан ба садхалан үбэлжэлгэ хангаха хэрэгтэ адууhа малые түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээжэ, тобир тарган болгохо ябадал угаа шухала удхашанартай байhанинь малшад бүхэн hайн мэдэнэ. Тобир тарган мал үбэлэй шэрүүн хүйтэндэ даарадаггүй гэжэ зоотехническэ наука хэлэдэг байна.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой малшад зунай ба намарай үедэ адууhа малаа түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээжэ шадаhанайнгаа ашаар адууhа малаа дунда ба дээдэ хүсэтэй болгожо шадаба. Мүнөө энэ колхозой адуу малай үбэлжэхэ байранууд бүримүhэн заhабарилагдажа сагаадагдаад байха юм. Мүн үбэлдөө дүүрэн хүрэхэ үбhэ тэжээл малай үбэлжэхэ байрануудта зөөбэрилжэ дүүргэбэ.

Тээд аймагай олонхи колхозууд адууhа малые түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээхэ хүдэлмэридэ шухала анхаралаа табяагүй дээрэhээнь, малаа ехээр тураажа байhан баримтанууд үзэгдэнэ. Жэшээнь, «Пятилетка» колхозой адуу моридой хүсэн арайхан гэжэ 70 процентын жэшээтэй болоно. Тэрэшэлэн эбэртэ малынь ехээр турашанхай. Эдэ колхозуудай малшад адууhа малаа hүни үдэргүй бэлшээридэ гаргаха ябадалые эмхидхээгүй байхаhаа гадна, үглөөгүүр эртэ гаргадаггүй байнад. Тиихэ зуураа адуу малаа бэлшээхэдээ урдань гаргаhан газар дээрээ туужа абаашаад, hанаагаа амардаг байха юм.

Тэрэшэлэн Будённын ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд адууhа малаа таргалуулха зорилготойгоор тэрэнние түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээхэ тушаа юушье хээгүй байhаар. Энэ аймагай олонхи колхозууд үбhэ хуряаха ба силос дараха түсэбөө холо дүүргээгүй байhаар. Котовскиин, Фрунзын нэрэмжэтэ болон «Улаан Үшөөтэй» колхозууд сабшаhан үбhэеэ мүнөө хүртэр сомонгүйгөөр үжөөжэ гутаажа байhан тэсэшэгүй баримтанууд элируулэгдэбэ. Тиимэhээ тус колхозуудай правленинуүд болон партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол малай үбэлжэлгын үедэ дүүрэн хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ тушаа гол анхаралаа табиха үүргэтэй болоно. Комбайнаар хуряагдаhан тарялангай поли дээрэhээ hолоомо суглуулжа, тэрэнние малай үбэлжэхэ газарнуудта бүримүhэн зөөбэрилхэhөө гадна, ногоон hолоомоёо саг болзор соонь гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахань зайлашагүй.

Аймагай малажалтай томохон колхозуудай нэгэн болохо Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз, «Красный партизан» болон бусад колхозууд адуу малай байрые заhабарилжа эхилээдүй байхань саашалаа тэсэмээр бэшэ. Мүн тэрэшэлэн эдэ колхозууд малшадай үбэлдөө байха гэр байрануудые заhабарилжа эхилээдүй.

Ушар иимэhээ Зэдын аймагай партийна ба советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол ВКП(б)-гэй омкомой бюрогой энэ оной сентябриин 19-эй тогтоол соо хэлэгдэhэн заабаринуудые ойрын үдэртэ бэелүүлжэ, малай үбэлжэлгые эрхим hайнаар үнгэргэхэ тухай гол анхаралаа табиха үүргэтэй.

Б. АНДРЕЕВ.

Лондондо болоhон гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй нэгэдэхи сессиин дүүрэлтэдэ

ЛОНДОН октябриин 12. (ТАСС). Великобританиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай, Франциин ба Хитадай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Совет болбол ямаршье шиидхэбэри абангүйгөөр мүнөөдэр заседанинуудаа зогсообо. ТАСС-эй корреспондентээр абтаhан найдамтай мэдээнүүдэй ёhоор, советскэ делегаци болбол министрнүүдэй Соведэй нэгэдэхи сессиин хүдэлмэридэ зарим хэды амжалтануудые түйлахэ ябадалда туhалха зорилготой байhан дурадхал мүнөөдэр, октябриин 2-то, оруулhан байна. Министрнүүдэй Совет хүдэлмэреэ үшөө сентябриин 11-дэ эхилжэ, энэ үе соо хэдэ хэдэн асуудалнууд тушаа тааралдан зүбшэлдэhэнинь мэдээжэ. Эдэ асуудалнуудайнь дунда, бүхы табан министрнүүдээр абтаhан асуудалнууд бии юм (Германиhaa абаха репарацинууд тушаа союзна комиссиин хүдэлмэриие түргэдхэхэ тухай асуудал, Австриин асуудалнууд ба бусад). Советскэ Союзай, Великобританиин, США-гай ба Франциин министрнүүдэй дунда Италитай хэхэ эб найрамдалай договор тушаа зарим хэдэн асуудалнууд зүбшэгдэн абтаhан байгаа. Румыни, Болгари ба Венгритэй хэхэ эб найрамдалай договорнуудта хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд тушаа СССР. Великобритани ба США-гай министрнүүд мүн лэ үгэеэ ойлголсоо hэн. Финляндитай хэхэ эб найрамдалай договор тухай мүн лэ ингэжэ хэлэжэ болохо байна. Гэбэшье зарим хэды асуудалнуудаар министрнүүдэй Соведтэ ехэхэн арсалдаанууд гараhыень харахадаа абаха хэрэгтэй. Тиимэнүүд асуудалнуудай тоодо эб найрамдалай договорнуудые бэлэдхэхэ ябадалда гансахан лэ түр зуура эбтэй оролгын условинуудые баталhан оронууд (СССР, США, Англи) бэшэ, мүн бусад оронууд хабаадалсаха hэн гэhэн Бирнс ба Бэвинэй дурадхал хабаадана. Жэшээнь. Румыни. Болгари ба Венгритэ бүри дайшье соносхоогүй. Франци ба Хитад болбол эдэ гүрэнүүдтэй хэхэ эб найрамдалай договорнуудые бэлэдхэхэ ябадалда мүн лэ оролсохо hэн гэжэ Бирнс ба Бэвин гэгшэд буляалдаhан байха юм. Энэ дурадхалынь Берлинскэ конференциин шиидхэбэринүүдтэй сэхэ зөршэхэ байна. Тэрэ шиидхэбэринүүд соо эб найрамдалай договорнуудые бэлэдхэхэ ябадал түр зуура эбтэй орохо условинуудые баталhан оронуудта даалгагдаха гэжэ тогтоогдоhоннийнь элитэ. зүгээр Франци болбол Италиин талаар тиимэ оронуудай тоодо оруулагдаhан байгаа. Ушар тиимэ дээрэhээ советскэ делегаци тэрэ ба тэрээндэ түhөөтэй дурадхалнуудые абахаяа зүбшөөрбэгүй.

Тиибэ ябашье советскэ делегаци болбол министрнүүдэй Соведэй нэгэдэхи сесси үрэгүйгөөр бү дүүрэhэй, харин гурбан державануудай Берлинскэ конференциин шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ ябадалда туhалhай гэжэ ороддоhон байна. Тиигэжэ тус делегаци болбол эндэ гараhан арсалдаануудые хани ёhоор сэхэлхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан дурадхал мүнөөдэр оруулаа юм.

Нэгэдэхеэр, советскэ делегаци болбол министрнүүдэй Соведтэ тааралдаhан бүхы шиидхэбэринүүдэй протоколнуудта октябриин 2-то гар табигдаха hэн гэжэ дурадхаба, тэдээниень нэрлэхэдэ:

1. США, Великобритани, СССР. Франци ба Хитадай министрнүүд болбол табан министрнүүдээр абтаhан министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдэй протоколдо гар табиха:

2. США, Великобритани, СССР ба Франциин министрнүүд болбол Италитай хэхэ эб найрамдалай договор тушаа министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдэй протоколдо гар табиха;

3. США, Великобритани ба СССР-эй министрнүүд болбол Румыни. Болгари ба Венгритэй хэхэ эб найрамдалай договорнууд тушаа министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдэй протоколдо гар табиха;

4. Великобритани ба СССР-эй министрнүүд болбол Финляндитай хэхэ эб найрамдалай договор тушаа министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдэй протоколдо гар табиха.

Хоёрдохёор, советскэ делегаци болбол октябриин хоёр хүртэр министрнүүдэй Совет дээрэ тааралдангүй үлэhэн асуудалнууд октябриин гурбанда министрнүүдэй Соведэй үзэмжэдэ үгтэхэ hэн гэжэ дурадхаба.

Иимэ дурадхалай абтаhан байбал министрнүүдэй Соведтэ сохом ямарнууд асуудалнууд хэлсэгдэжэ абтаба гээшэб гэжэ тодоор харагдаха байгаа. Энэнь тааралдангүй үлэhэн нэгэ-хоёр арсалдаата асуудалнуудые үглөө үдэрэй турша соо саашадаа хаража үзэхэ ябадалда хани ёhоной hанал бии болгохо hэн. Теэд бусад министрнүүд советскэ делегациин дурадхалые зүбшөөгөөгүй, тиигэжэ министрнүүдэй Соведэй нэгэдэхи сесси ямаршье шиидхэбэринүүдые абангүйгөөр дүүрэбэ.

Югославиин Маршал Титодо „Победа“ орден барюулагдаба

БЕЛГРАД, октябриин 2. (ТАСС) СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар югославидахи советскэ Элшэн Сайд нухэр Садчиков болбол Югославиин маршал Иосиф Броз Титодо «Победа» гэжэ орден барюулба. Орден барюулалгын үедэ нухэр Садчиков ба Маршал Тито гэгшэд богонихон үгэнүүдээр хэлэлсэбэ. Орден барюулгын ёhололгын hүүлээр халуун хани барисаанай оршон байдалда үнгэрhэн обед болобо.

Эттлиин нюурай түлөөлэгшэтэй генерал Макартур зүблөө хэбэ

ДЕЛИ, октябриин 2. (ТАСС). Делиин радиогой мэдээсэхэнь хадаа, генерал Макартур болбол Токиодо ерэhэн премьер-министр Эттлиин нюурай түлөөлэгшэ Чарльз Гарднер гэгшэтэй уулзаба. Зүблөөнэй боложо дүүрэхэтэй хамта, Гарднер болбол Токиоhоо мордобо.

Американска эзэмдэлгын зоноhоо 11 завод нүүлгэгдхэнь

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 1. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын дамжуулhанай ёhоор, Эйзенхауэрэй штаб болбол американска зоноhоо баhа дахин 11 ажаүйлэдбэриин предприятинуудай түхеэрэлгэнүүдые нүүлгэхэ тухай захиралта үгэбэ. Тус түхеэрэлгэнүүд болбол союзнигуудай тэрээнние абаашаха газарые олохо тухай асуудал шиидхэмсээрынь нүүлгэгдэхэ байха юм. Энэнэй урда тээхи захиралтань хадаа 5 заводуудай ажаүйлэдбэриин монтажнуудые зөөбэрилхөөр оруулагдаhан байгаа. Мүнөө тоологдоhон предприятинуудай дунда 3 станка байгуулгын завод, 3 электропромышленностиин завод, 1 оптическа заводой болон 1 мотор үйлэдбэрилхэ заводой түхеэрэлгэнүүд ороно.

21 японско банкые усадхалга

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 2. (ТАСС). Сан-Францискоhоо радиогоор дамжуулхань хадаа, генерал Макартур болбол 6-дахи ба 8-дахи армиинуудай сэрэгүүдтэ японско сэрэгэй ажаүйлэдбэринүүдые финансировалжа байhан бүхы японско банкнуудые хааха ба ээлхэ гэжэ захиралта үгэбэ. Тус захиралтын ёhоор 21 банк хаагдахань.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ

Соносхол

Бурят-Монголой культура ба экономикын шэнжэлхы ухаанай институт (НИИКЭ), Бурмонгиз ба „Бурят-Монголой Үнэн“ газетын редакци болбол

ОРШУУЛГАШАДАЙ КУРСАДА

хүнүүдые абаха гэжэ соносхоно.

Оршуулгашадай курсэдэ дунда ба дүүргээгүй дунда hургуулитай хүнүүд абтаха юм.

hурхха болзорынь 6 hара, курсантнууд стипенди, байра ба столовоор хангагдаха.

Энэ курсые дүүргэгшэд НИИКЭ, Бурмонгиз, „Бурят-Монголой Үнэнэй“ редакцида ба аймагай газетэнүүдтэ хүдэлмэрилхөөр абтаха байна.

Орохо дуратан мэдүүлгэ барижа, иимэ адресаар эльгээхэ ёhотой: *г. Улан-Удэ, ул. Кирова,27. Дирекции НИИКЭ*

Сэрэгэй албанhаа табигдагшад —ажалай фронт дээрэ

А. НИКОЛАЕВ—ВКП(б)-гэй обкомой сэрэгэй таhагые даагша.

Эрэлхэг баатар Улаан Арми болбол Баруун тээ немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэ ба Зүүн тээ японско империалистнуудта эсэргүү эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн сэрэгые хэхэдээ өөрынгөө үүргэ бэрилгые хүндэтэйгөөр бэелүүлбэ. Манай Улаан Арми хадаа дэлхэйн эгээл шунахай дайсадые хяа сохижо, арад зоной амгалан жаргажа hууха сагые бусаажа ерүүлбэ гээшэ.

Манай арад түмэн өөhэдынгөө эрэлхэг баатар сэрэгшэдтэ инаг халуунаар хандадаг. Ами бэеэ гамнангүй алуурша дайсадтай тэмсэжэ ябахадань бүхы юумэерээ туhалдаг ба мүнөө дайн сэрэгэй дүүрээд байхада эрдэм шадабаряа улам бүри хурсалжа дээшэлүүлхэдэнь ба гэртээ бусажа ерээд амгалан сагай ажал хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсахадань аба эжын туhаламжа үзүүлжэ байна.

Дайлалдажа байгаа армиин личнэ составай наhажаал болоhон 13 наhатай хүнүүдые сэрэгэй албанhаа табиха тухай хуули СССР-эй Верховно Соведэй XII сесси дээрэ абтаhан байгаа. hүүлээрынь тэрэ хуулиие Алас Дурна зүгтэ байhан манай сэрэгүүдэй личнэ составта хабаадуулан хэрэглэхэ тухай Указ гараhан бэлэй. hаяхан СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Улаан Армиин рядовой ба сержантска составай хоёрдохи ээлжээнэй саашанхи арбан ахa наhанай хүнүүдые албанhаа табиха тухай Указ гаргаба.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ сүүрхэжэ гараhан сэрэгшэднай түрэл нютаг тосхондоо ерэжэ байна. Тэдэнэр өөhэдынгөө саашанхи байдал тухай hанаагаа зобоногүй. Юуб гэхэдэ, советскэ гүрэн хадаа албанhаа табигдагшадта сүратай ажал хүдэлмэриень үгэдэг, гэр байрадань түбхинүүлдэг, шухала материальна болоод бусад туhаламжа үзүүлдэг гээшэ.

Манай республикада хэдэн зуугаад сэрэгшэд бусажа ерээ. Тэдэнэй олонхинь ажал хүдэлмэридэ ороод, үльгэр жэшээ харуулжа ябана.

Иволгын, Түнхэнэй, Мухаршэбэрэй, ба бусад хэдэ хэдэн аймагуудай партийна ба советскэ организацинууд албанhаа табигдагшадые hайнаар угтажа, тэдэнние ээн ёhоор түбхинүүлжэ байха юм.

Албанhаа табигдагшадай олонхинь правительствоор тогтоогдоhон болзорой дүүрэсэ амарангүйгөөр. өөhэдынгөө hайн дураар хүдэлмэрилжэ эхилээ. Тэдэнэр завод ба колхозойнгоо, МТС ба совхозойнгоо hайнаар хүдэлмэрилхын хойноhоо hанаагаа зобожо байна. Тэдэнэр хадаа таряа талхан гээшэ бүү зэбсэгтэл адли юм, тиимэ дээрэhээ тэрэниие хаhа саг соонь гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха хэрэгтэй гэжэ hайса мэдэнэ.

Албанhаа табигдаhан сэрэгшэд Семён Григорьевич Черных хадаа Мухаршэбэрэй аймагай Хара Шэбэрэй сельсоведэй «Путь Октября» колхоздо бусажа ерэhэнэйнгээ hүүлээр 4 хоноод байхада таряа хуряалсахам гэжэ колхозойнгоо правленидэ мэдүүлээд, мүнөө гүрэндэ таряа тушаалсажа байна.

Нухэр Марин Борис Андреевич болбол 3 хоног амараад урдань хүдэлжэ байhан газартаа—гүрэнэй ажалай нөөсэлгын кассын Управленидэ ахалагша ревизороор хүдэлмэрилжэ ороо.

Дайн сэрэгэй үедэ дүй дүршэлтэй болоhон үсөөн бэшэ сэрэгшэд партийна, советскэ ба ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэнхэй. Нухэр Додин хадаа сэрэгэй албанда татагдахаhaa урда Совмонтовторгын Түнхэнэй таhагай слесарьээр хүдэлмэрилжэ байhан аад, мүнөө албанhaa бусажа ерээд ВКП(б)-гэй Түнхэнэй айкомой инструктор болгогдон дэбжүүлэгдэбэ. Нухэр Панфилов сэрэгэй албанда мордохынгоо урда тээ адууhа малай импортын Түнхэнэй конторын туhалбариин ажахыда хара хүдэлмэри хэжэ байhан аад, мүнөө тэндээ тэдхэбэриин таhагай начальник болоо. Нухэр Сотников хадаа армида ошоторoo тоо бүридхэгшэ байhан аад, мүнөө Түнхэнэй аймгүйсэдкомой худалдаа-наймаанай таhагые даагшаар хүдэлмэрилжэ байна.

Сэлэнгын аймагта нухэр Соктоев хадаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ болоо. Урдань тарян ажалай бригадада хүдэлмэрилжэ байhан юм.

Улан-Удэ городой Заводской райондо нухэр Кузнецов Павел Иванович болбол ПВРЗ-гэй 1-дэхи участогай клубые даагшаар хүдэлмэрилжэ байhан аад, мүнөө албанhaa табигдаад байхадаа ПВРЗ-эйн амаража сэнгэхэ паркын директорээр хүдэлмэрилжэ байна.

Иимэ жэшээнүүдые харуулха болоо hаа барагдашагүй олон.

Гэхэ зуура дутагдалнууд баhал бии гээшэ. Зарим аймагай хүтэлбэрилхы советскэ организацинууд албанhaa табигдагшадые угтажа абаха ба тэдэнние ажал хүдэлмэридэ оруулха тухай хэрэгые өөрөө бүтэхэдэ табижархёо. Тэрэнэй эсэстэ албанhaa табиха тухай хуулида формальна ёhоор хандаха ябадал гараhан байха юм.

Жэшээлхэдэ, сэрэгэй алба хэгшэдэй бүлэнэрые тэдхэхэ ба ажабайдалдань түбхинүүлхэ талаар Кяхтын аймгүйсэдкомой таhагые даагша нухэр Зданович хадаа Улаан Армиин хэды сэрэгшэд албанhaa табигдажа аймагтань бусажа ерээб гэдэгые мэдэнгүй hуужа байха юм. Мүн Прибайкальска аймагай гүрэнэй хангалгын таhагые даагша нухэр Кинев хадаа БМАССР-эй Совнаркомдо худал мэдээ эльгээжэ, албанhaa табигдагшадые ажалда оруулха талаар юушье хээгүй байhанаа дайдалха hанаатай байhан юм.

Нютагай советскэ ба ажахын эмхи зургаанууд албанhaa табигдагшадай гэртээ ерэхыень хүлеэжэ hууха ёhогүй. Тэдэнэр өөhэдөө военкомадуудтай, сэрэгшэдэй бүлэнэртэй холбоотой боложо, албанhaa табигдагшад хэзээ ерэхэ байhыень уридшалан мэдэхэ ба албанhaa табигдагшадые hайнаар угтаха, тэдэнтэй өөhэдтэйнь хөөрэлдэхэ, түбхинэжэ hуха ба ажал хүдэлмэридэ ороходонь туhаламжа үзүүлхэ уялгатай. Тиихэтэй хамта албанhaa табигдагшадай эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь онсо анхаралаа хандуулха шухала.

Парти ба правительство, бүхы советскэ арад зон хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалагшад тухай, тэдэнэй эрхэ болон интересүүд тухай үдэр бүри hанаагаа зобожо байдаг. Партийна ба советскэ организаци бүхэн албанhaa табиха тухай хуулиие хэлбэришэгүйгөөр хаа хаанагүй бэелүүлхэ ябадалые хангажа, албанhaa табигдаhан сэрэгшэдтэ анхаралгүйгөөр, бюрократическаар хандаhан ябадалые эрид шууд арилгаха ёhотой.

Хэрзиин дайсадтай тэмсэхэдэ илажа гараhан манай алдарта сэрэгшэд ажалай фронт дээрэ эрхим жэшээнүүдые харуулха байhандань бидэнэр батаар этигэнэбди.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ редактора—23. АТС—1-80. зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23 отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР

Тираж 5.500.